ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ: ДО

МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно наличието на необходимост за изменение на чл.218, ал.2 от ЗСВ

СТАНОВИЩЕ

от Калина Станчева, председател на УС на

Асоциацията на жените съдии в България

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящото становище правим предложение Народното събрание да възстанови действието на предишната уредба на чл.218, ал.2 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/, съгласно която възнаграждението за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя в размер на две средномесечни възнаграждения на заетите в бюджетната сфера. Тази стъпка е необходима, за да се преодолее правната и финансова несигурност настъпила след обявяването от Конституционния съд на новата формула за противоконституционна.

С измененията, приети чрез Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., чл.218, ал.2 от ЗСВ бе изменен така, че основното месечно възнаграждение на младшите съдии, прокурори и следователи да се определя в размер на 60 на сто от основното месечно възнаграждение на народен представител.

С решение № 17/2026 г. по к.д.№ 15/2026 г., обявено на 20 октомври 2026 г., Конституционният съд обяви тази част от чл.218, ал.2 ЗСВ за противоконституционна. Съдът прие, че чрез годишния закон за държавния бюджет не може да се извършва трайна промяна на установения законов механизъм за възнагражденията на магистратите и това нарушава изискването за стабилност на техния статут по чл. 133 от Конституцията на Република България.

След влизането в сила на решението възниква законодателна празнота относно правилото за определяне на възнаграждението на младшите магистрати, която може и трябва да бъде запълнена от Народното събрание. Връщането на обективната формула, базирана на средномесечното възнаграждение в бюджетната сфера, премахва зависимостта от дискреционното решение на една от другите власти, каквато е законодателната, и възстановява предвидимостта на възнагражденията на младшите магистратите.

Разпоредбата на чл.177, ал.3 от Конституцията гарантира самостоятелен бюджет на съдебната власт. В становището към Решение № 17/2026 г. на КС се подчертава, че новият механизъм фактически поставя съществена част от разходите на съдебната власт под контрола на законодателната власт, тъй като референтната основа – възнаграждението на народен представител, може да бъде изменяна независимо от Закона за съдебната власт. Старата уредба не само отстранява този риск, но и възстановява реалната възможност на Висшия съдебен съвет да участва в определянето на възнагражденията и да планира бюджета на съдебната власт.

След обявяването на новата формула за противоконституционна няма действащо законово правило за определяне на възнаграждението на младшите съдии, прокурори и следователи. Това създава риск от забавянето или неправилното изплащане на възнаграждения, както и от последващи трудови и административни спорове.

Така считаме, че връщането на старата уредба не е просто техническо поправяне на отменен текст. То е необходима законодателна реакция срещу противоконституционен механизъм, който поставя финансовата сигурност на младшите магистрати и косвено независимостта на съдебната власт в зависимост от решението на народните

представители. Затова предлагаме незабавно възстановяване на правилото за две средномесечни възнаграждения на заетите в бюджетната сфера, което се прилагаше до 31.07.2026 г. в интерес на правната сигурност, стабилността на магистратския статут и конституционния баланс между държавните власти.

Освен това, възнаграждението на магистратите не трябва да се разглежда само като статична сума, а като гаранция за материална независимост. При висока инфлация, каквато е настоящата в страната, непроменението номинално възнаграждение означава реално намаление на покупателната способност и постепенното отслабване на финансовата независимост на магистратите. Затова възстановената уредба следва да се прилага с ясен механизъм за актуализация на възнагражденията съобразно инфлацията и динамиката на средните възнаграждения на бюджетната сфера.

03.11.2026 г.

гр. София

С уважение:

/председател на АЖСБ - съдия Калина Станчева/

Kalina Ventsislavova Stancheva

Digitally signed by Kalina Ventsislavova Stancheva
Date: 2026.11.03 06:54:23 +02'00'